

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0218U003212

Державний реєстраційний номер: 0115U001018

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-01-2018

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Вивчити особливості розвитку гастроезофагеальної рефлюксної хвороби та функціональної диспепсії у підлітків.

Початок етапу: 01.2015

Закінчення етапу: 12.2017

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа "Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012183

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0572) 62-50-19 , 62-41-17

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Фізико-технічний інститут низьких температур ім. Б.І. Веркіна НАНУ

Код за ЄДРПОУ: 03534601

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон:

Внесок співвиконавця у звітний етап:

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон:

Внесок співвиконавця у звітний етап:

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00061125

Місцезнаходження: вул. Герцена, 12, м. Київ, Київська обл., 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444893981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6561020

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 135.5
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Вивчити особливості розвитку гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби та функціональної диспепсії у підлітків.

Назва роботи англійською:

To study the characteristic features in the development of gastroesophageal reflux disease and functional dyspepsia in adolescents.

Реферат українською:

Об'єкт: клінічні, психологічні, біохімічні, серологічні, морфо-функціональні прояви у підлітків з гастроєзофагеальною рефлюксною хворобою (ГЕРХ) та функціональною диспепсією (ФД). Мета: розширити уявлення про сучасні патогенетичні механізми розвитку ГЕРХ та ФД у підлітків на підставі дослідження моторно-евакуаторної функції стравоходу та шлунку, характеру кислотоутворення, нейрогормональної регуляції, внутрішньої картини здоров'я (ВКЗ) з урахуванням інфікування *Helicobacter pylori* (HP). Методи: загальноклінічні, психологічні, біохімічні, інструментальні, імуноферментні, дихальний тест (сенсорний аналіз). Результати: встановлено особливості клінічних та морфо-функціональних проявів ГЕРХ та ФД у підлітків. Доказано, що у 49,9 % хворих ГЕРХ супроводжувалась розвитком рефлюкс-езофагіту (РЕ), який діагностувався частіше у дітей з обтяженим антенатальним анамнезом, характеризувався більш тяжким перебігом та більш вираженими дизрегуляторними порушеннями. Встановлено частоту та характер змін вмісту кортизолу, мелатоніну та серотоніну, з'ясовано особливості нейроендокринної регуляції хворих із даною патологією, відмічено схожі зміни їх метаболізму у підлітків із ФД та ГЕРХ без езофагіту. Доведено, що ГЕРХ та ФД у переважної більшості пацієнтів супроводжуються зниженням моторно-евакуаторної функції шлунку, частота та вираженість їх більш властиві ФД. Вперше визначено особливості ВКЗ підлітків із ГЕРХ та ФД, показано наявність недостатньо проявлених поведінкового, ціннісного та вольового компонентів ВКЗ. Вперше визначено характеристики дихального тесту (сенсорний аналіз) підлітків із ГЕРХ, показано присутність асоціацій поміж окремими параметрами видихуваного газу та серотоніном у хворих із ГЕРХ та ФД. Розроблено технологію ранньої скринінгової діагностики РЕ. Новизна: вперше у дітей підліткового віку встановлено наявність спільних рис та відмінностей поміж ГЕРХ та ФД, обґрунтовано значення різних рівнів регуляції та розкрито деякі механізми розвитку цих захворювань, визначено найбільш вагомі чинники, що впливають на їх перебіг. Вперше представлено психологічну характеристику ВКЗ пацієнтів підліткового віку та проаналізовано показники видихуваного газу підлітків із ГЕРХ з використанням сенсорних пристроїв. Ефективність: впровадження результатів дослідження сприятиме вдосконаленню методів діагностики, лікування та профілактики ГЕРХ та ФД, підвищить ефективність терапії та профілактики цієї патології в підлітковому віці. Галузь використання: сімейна медицина, педіатрія, дитяча гастроентерологія.

Реферат англійською:

Study object: clinical, psychological, biochemical, serological, morphofunctional manifestations in adolescents with gastroesophageal reflux disease (GERD) and functional dyspepsia (FD). Objective: broaden the understanding of modern pathogenetic mechanisms of development of GERD and FD in adolescents based on the study of motor and evacuation function of esophagus and stomach, nature of acid formation, neurohormonal regulation, internal health pattern (IHP) taking into account the infection with *Helicobacter pylori* (HP). Methods: general clinical, psychological, biochemical, instrumental, immuno-enzymatic, respiratory test (sensory analysis). Results: features of clinical and morpho-functional manifestations of GERD and FD in adolescents were determined. It was proved that in 49.9% of patients GERD is accompanied with the development of reflux esophagitis (RE) which was diagnosed more often in children with a burdened antenatal history, was characterized by more severe course and more pronounced dysregulatory disorders. The frequency and nature of changes of cortisol, melatonin and

serotonin levels was determined, peculiarities of neuroendocrine regulation of patients with this pathology was determined, similar changes in their metabolism were observed in adolescents with FD and GERD without esophagitis. It was shown that GERD and FD in the vast majority of patients are accompanied with decreased motor-evacuation function of the stomach, its frequency and severity are more typical for FD. For the first time the peculiarities of IHP in adolescents with GERD and FD were determined, and the presence of insufficiently manifested behavioral, value and volitional components of IHP was demonstrated. For the first time the characteristics of the respiratory test (sensory analysis) of adolescents with GERD were determined, the associations between the individual parameters of exhaled gas and serotonin were shown in patients with GERD and FD. The technology of early screening diagnostics of RE is developed. Novelty: for the first time the presence of common features and differences between GERD and FD in adolescents is established, the significance of the different levels of regulation is substantiated and certain mechanisms of development of these diseases are revealed, the most important factors influencing their course are determined. For the first time, the psychological characteristics of adolescence IHP were presented and the parameters of exhaled gases of adolescents with GERD using the sensory devices were analyzed. Efficiency: the introduction of research results would improve the methods of diagnosis, treatment and prevention of GERD and FD, increase the effectiveness of therapy and prevention of this pathology in adolescence. Application field: family medicine, pediatrics, pediatric gastroenterology.

Індекс УДК: 616.33, 616.33-002-053.6:616.33-008.8

Коди тематичних рубрик: 76.29.34.07

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Коренев Микола Михайлович

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Спосіб ранньої скринінг діагностики рефлюкс-езофагіту у підлітків із гастроєзофагеальною рефлюксною хворобою (ГЕРХ).

Назва НТП англійською: The method of early screening of reflux esophagitis in adolescents with gastroesophageal reflux disease (GERD).

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: поліпшення ефективності діагностики та лікування хворих

Галузь застосування: 85.11.1; 85.12.0

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблена науково-технічна продукція дозволяє практичному лікарю при наявності у пацієнтів підліткового віку характерної для ГЕРХ клінічної симптоматики додатково з'ясувавши такі дані раннього анамнезу, як перебіг антенатального періоду розвитку хворого, характер вигодовування та фізичний розвиток на першому році життя без використання інструментальних методів дослідження виявляти рефлюкс-езофагіт.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2018 - 12.2020

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: педіатри, гастроентерологи, лікарі загальної практики

Перспективні ринки: країни СНД

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Пат. 122093, Україна, МПК А61В 1/00, 10/00. Спосіб неінвазивної експрес-діагностики рефлюкс-езофагіту у дітей із гастроєзофагеальною рефлексною хворобою / заявники і патентовласники ДУ «ІОЗДП НАМН»; ХНУ ім. В.Н. Каразіна. – № u201707277, заявл. 05.06.17; опубл. 26.12.17, Бюл. 24. 2. Point-contact sensors and their

medical applications for breath analysis [Text] / G.V. Kamarchuk, A.P. Pospelov, L.V. Kamarchuk, I.G. Kushch // Nanobiophysics: fundamentals and applications / ed. by V.A. Karachevtsev, – Singapore: Pan Stanford Publishing, 2015. – P. 327–379. 3. On the importance of developing new generation of breath tests for *Helicobacter pylori* detection [Electronic resource] / I. Kushch, N. Korenev, L. Kamarchuk [et al.] // J. Breath Res. – 2015. – N4. – doi: opscience.iop.org/1752-7163/9/4. 4. Моторно-евакуаторна функція стравоходу у підлітків з шлунковою диспепсією [Текст] / Л.В. Камарчук [та ін.] // Проблемні питання діагностики та лікування дітей з соматичною патологією: матеріали української наук.-практ. конференції лікарів-педіатрів з міжнародною участю. – Х, 2015. – С. 48–49. 5. Камарчук Л.В. Спосіб життя сучасних підлітків із гастродуоденальною патологією [Електронний ресурс] / Л.В. Камарчук, А.І. Бутенко, Є.Г. Куш // Педіатрична гастроентерологія: наука і практика: матеріали наук. прак. конференції з міжнародною участю. – Х., 2015. – Режим доступу: http://detgastr.com.ua/wpcontent/uploads/2015/02/d0b4d0b8d182d0b3d0b0d181d182d180_150515.pdf 6. Коренев М.М. Особливості перебігу гастродуоденальної патології, асоційованої з CagA *Helicobacter pylori* у підлітків [Електронний ресурс] / М.М. Коренев, Л.В. Камарчук, В.Л. Кашіна-Ярмак // Педіатрична гастроентерологія: наука і практика: матеріали наук. прак. конференції з міжнародною участю. – Х, 2015. – Режим доступу: http://detgastr.com.ua/wp-content/uploads/2015/02/d0b4d0b8d182d0b3d0b0d181d182d180_150515.pdf 7. Медико-соціальна характеристика сучасних підлітків зі шлунковою диспепсією [Електронний ресурс] / Л.В. Камарчук [та ін.] // Актуальные вопросы физиологии, патологии и организации медицинского обеспечения детей школьного возраста и подростков: матеріали наук. прак. конференції з міжнародною участю. – Х, 2015. – Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0B7NetLNDWMwmR2Y3U3pFcGNRQmM/view> 8. Kushch I. Perspectives on Noninvasive Screening of *Helicobacter pylori* Infection in Children [Electronic resource] / I. Kushch // Pediatrics and Neonatal Nursing: Open Access. – 2016. – doi: <http://www.sciforschenonline.org/journals/pediatrics-neonatal/PNNOA-2-e102.php>. 9. Development of Criteria for Analysis of Point-Contact Sensor Characteristics in Complex Gas Media [Text] / S. Golovko, V. Gudimenko, A. Klimkin [et al.] // Universal Journal of Materials Science. – 2016. – N 4 (2). – P. 32–39. 10. Губина-Вакулик Г.И. Биопсия слизистой оболочки желудка у подростков [Текст] / Г.И. Губина-Вакулик, Л.В. Камарчук, А.В. Андреев // Прижизненная морфологическая диагностика наиболее частых и социально значимых заболеваний человека (Современные направления, пути совершенствования и инновационные технологии): материалы 3 респ. съезда патологоанатомов с междунар. участием. – Витебск., 2016. ? С.110 – 113. 11. Кукуруза Г. Підходи до організації психологічного супроводу підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою в умовах стаціонару [Текст] / Г. Кукуруза, О. Кирилова // Психологічне консультування і психотерапія. – 2016. – Т. 1, № 5. – С. 91–96. 12. Волкова Ю.В. Содержание мелатонина у подростков с гастроэзофагеальной рефлюксной болезнью [Текст] / Ю.В. Волкова // Проблемы сьогодення в педіатрії: матеріали I науково-практ. конф. мол. учених з міжнар. участю. – Х., 2016. – С. 8 – 9. 13. Волкова Ю.В. Содержание индоламинов у подростков с гастроэзофагеальной рефлюксной болезнью, инфицированных *Helicobacter pylori* [Текст] / Ю.В. Волкова, Е.Г. Куш, Л.В. Камарчук // Медична наука та клінічна практика – 2016: матеріали науково-практ. конф. з участю міжнар. спеціалістів. – Х., 2016. – С. 29. 14. Діагностика рефлюкс-езофагіту у дітей із ГЕРХ [Текст] / М.М. Коренев [та ін.] // Інформ. бюл. : дод. до «Журналу НАМН». – 2016. – Вип. 41. – С. 14. 15. Коренев М.М. Особливості екскреції мелатоніну у підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою, інфікованих *Helicobacter pylori* [Текст] / М.М. Коренев, Л.В. Камарчук, Ю.В. Волкова // Досягнення та перспективи експериментальної і клінічної ендокринології (Чотирнадцяті Данилевські читання): матеріали науково-практ. конф. з міжнар. участю. – Х., 2016. – С. 54 – 55. 16. Коренев Н.М. Влияние инфекции *Helicobacter pylori* на уровень биогенных аминов у подростков с гастроэзофагеальной рефлюксной болезнью [Текст] / Н.М. Коренев, Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук // Эндокринна патологія у віковому аспекті: матеріали науково-практ. конф. з міжнар. участю. – Х., 2016. – С. 43 – 44. 17. Коренев Н.М. Особенности содержания кортизола у подростков с гастроэзофагеальной рефлюксной болезнью [Текст] / Н.М. Коренев, Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук // Актуальні питання фізіології, патології та організації медичного забезпечення дітей шкільного віку та підлітків. Профілактика неінфекційних захворювань учнівської молоді: матеріали науково-практ. конф. з

міжнар. участю. – Х., 2016. – С. 31 – 32. 18. Камарчук Л.В. Особливості раннього анамнезу підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою [Електронний ресурс] / Л.В. Камарчук // Інновації в дитячій гастроентерології та нутріціології в практиці дитячого та сімейного лікаря: матеріали міжрегіональної наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. пам'яті проф. Ю.В. Белоусова. – Х., 2016. – Режим доступу: http://detgastr.com.ua/wp-content/uploads/2016/10/sbornik_20-211016.pdf 19. Gastric and Colonic Myoelectrical Activity in Children with Overlapping Functional Dyspepsia and Irritable Bowel Syndrome [Electronic resource] / I. G. Kushch, T. V. Zimnytska, K. V. Voloshin [et al.] // *Pediatr Neonatal Nurs Open Access* – 2016. – N 2 (4). – doi: <http://dx.doi.org/10.16966/2470-0983.118> ISSN 2470-0983 20. Коренев М.М. Попереджений – означає озброєний [Електронний ресурс] / М.М. Коренев, Л.В. Камарчук // Ваше здоров'я. – 2017. – №1. – Режим доступу: <http://www.vz.kiev.ua/poperedzhenyj-oznachaye-ozbroyenyj/> 21. Волкова Ю.В. Гормональний статус подростков с гастрозофагеальной рефлюксной болезнью [Текст] / Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук // Проблеми сьогодення в педіатрії: матеріали. 2 наук.-практ. конф. молодих вчених з міжнар. участю. – Х., 2017. – С. 11–12. 22. Волкова Ю.В. Гормональне забезпечення підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою та функціональною диспепсією [Текст] / Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук // Медична наука на перетині спеціальностей: сьогодення і майбутнє: матеріали. наук.-практ. конференції з участю міжнародних спеціалістів, присвяченої Дню науки. – Х., 2017. – С. 36. 23. Волкова Ю.В. Гендерні особливості гормонального забезпечення підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою та функціональною диспепсією [Текст] / Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук // Інновації в дитячій гастроентерології та нутріціології в практиці дитячого та сімейного лікаря: матеріали міжрегіональної наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Х., 2017. – С. 9–11. 24. Коренев Н.М. Особенности гормонального статуса подростков с гастрозофагеальной рефлюксной болезнью [Текст] / Н.М. Коренев, Ю.В. Волкова, Л.В. Камарчук. // Український журнал дитячої ендокринології. – 2017. – № 2. – С. 14–18. 25. Innovative point-contact nanosensors for real-time detection of *Helicobacter pylori* virulent strains [Text] / G.V. Kamarchuk, A.P. Pospelov, V.A. Gudimenko [et al.] // 5-th International Conference NBP-2017. Nanobiophysics: Fundamental and Applied Aspects. – Kharkov, 2017. – P. 24. 26. Камарчук Л.В. Харчові переваги та шкідливі звички сучасних підлітків з шлунковою диспепсією [Електронний ресурс] / Л.В. Камарчук, А.І. Бутенко, Т.М. Кварацхелія // Актуальные вопросы физиологии, патологии и организации медицинского обеспечения детей школьного возраста и подростков. Проблемные вопросы коморбидных состояний у детей и подростков: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Х., 2017. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1ZPWTvIU21VcGoZj_CLL3dBr_LhfZzOBh/view. 27. Камарчук Л.В. Деякі особливості анамнезу підлітків із гастроезофагеальною рефлюксною хворобою та функціональною диспепсією [Електронний ресурс] / Л.В. Камарчук // Актуальные вопросы физиологии, патологии и организации медицинского обеспечения детей школьного возраста и подростков. Проблемные вопросы коморбидных состояний у детей и подростков: матеріали. наук.-практ. конф. з міжнар. участю. – Х., 2017. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1ZPWTvIU21VcGoZj_CLL3dBr_LhfZzOBh/view. 28. Наноструктурные точечно-контактные сенсоры для диагностики канцерогенных штаммов бактерии *Helicobacter pylori* [Текст] / Г.В. Камарчук, А.П. Поспелов, Д.А. Гарбуз [та ін.] // Біофізичний вісник. – 2017. – Т.2, № 38. – С.23 – 29.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Даниленко Георгій Миколайович

Перелік осіб-виконавців

Волкова Юлія Василіївна

Камарчук Людмила Вікторівна

Кашіна-Ярмак Вікторія Леонідівна

Кварацхелія Тамріко Мірабівна

Кирилова Олена Олександрівна

Коренев Микола Михайлович

Костенко Тетяна Олександрівна

Мельник Олена Володимирівна

Поліщук Жанна Володимирівна

Співак Тетяна Василівна

Тараненко Оксана Богданівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Телефон

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

